

2024-06-27
S2023/00968
S2024/01305 (delvis)

Socialdepartementet

Folkhälsomyndigheten
171 82 Solna

Läkemedelsverket
Box 26
751 03 Uppsala

länsstyrelserna

Uppdrag att sprida information om risker vid berusning med lustgas

Regeringens beslut

Regeringen ger Läkemedelsverket (Giftinformationscentralen), Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna i uppdrag att fortsatt sprida information om lustgas och de skador som kan uppstå till följd av bruk av lustgas i berusningssyfte.

Läkemedelsverket ska samordna uppdraget. Länsstyrelsen i Örebro län ska samordna länsstyrelsernas arbete. Det innebär att Länsstyrelsen i Örebro län ansvarar för att tillsammans med Läkemedelsverket och Folkhälsomyndigheten ta fram kommunikationsmaterial att sprida samt att bistå i samlad redovisning för länsstyrelsernas del.

Läkemedelsverket, Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna ska när uppdraget utförs inhämta relevant kunskap och ta tillvara erfarenheter från övriga berörda myndigheter och aktörer.

Läkemedelsverket, Folkhälsomyndigheten och Länsstyrelsen i Örebro län ska senast den 31 mars 2026 lämna en gemensam slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får Läkemedelsverket och länsstyrelsen i Örebro län under 2024 använda 750 000 kronor vardera och Folkhälsomyndigheten får under 2024 använda 500 000 kronor. Medel till övriga länsstyrelser fördelas av Länsstyrelsen i Örebro län. Medlen ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2024 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18

God vård och folkhälsa. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2024.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2025 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Användning av lustgas i berusningssyfte har under senare år blivit en allt vanligare företeelse bland barn och unga. Det har skett en påtaglig ökning av antalet frågor till Giftinformationscentralen om lustgas som har använts i berusningssyfte, både från personal inom hälso- och sjukvården och från privatpersoner. Inom hälso- och sjukvården används lustgas som narkosmedel och smärtstillande medel. Det är dock den icke-medicinska användningen av lustgas i berusningssyfte som har ökat och lett till skador. Vid inandning orsakar gasen ett kort och intensivt rus som kulminerar inom någon minut efter inhalationen och sedan snabbt avtar. Vid en frekvent och långvarig användning kan allvarliga skador uppkomma, t.ex. nervskador, psykoser, psykiatriska problem, långvariga problem med minnet och blodproppar. Användning vid enstaka tillfällen medför risk för köldskador och medvetlöshet. Bruk av lustgas upplevs dock av många som ofarligt.

Regeringen gav den 9 mars 2023 Läkemedelsverket, Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna ett uppdrag att sprida information om lustgas och de skador som kan uppstå till följd av bruk av lustgas i berusningssyfte. (S2023/00968). Myndigheterna redovisade uppdraget den 1 mars 2024. Inom ramen för uppdraget har myndigheterna bl.a. utfört en kunskapshöjande insats riktad till hälso- och sjukvården samt yrkesgrupper som möter ungdomar och unga vuxna i sin dagliga verksamhet. De har också tagit fram målgruppsanpassade faktablad med information om risker och behandlingsråd samt korta filmer om lustgas riktade till unga vuxna. Dessa har publicerats på sociala medier. Sammantaget har kampanjen fått stort genomslag.

Utredningen om lustgas och vissa frågor på alkohol- och tobaksområdet (S 2022:14) lämnade sitt slutbetänkande En trygg uppväxt utan nikotin,

alkohol och lustgas den 25 mars 2024. Utredningen föreslår bl.a. en ny lag som förbjuder försäljning av lustgas i berusningssyfte. Utredningen föreslår att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2026. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Det finns fortsatt behov av att sprida information om lustgas och de skador som kan uppstå till följd av bruk av lustgas i berusningssyfte.

Regeringen beräknar att medel kommer att avsättas för uppdraget 2025 under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Lina Leander

Kopia till

Statsrådsberedningen/Internrevision
Finansdepartementet/BA, OFA SFÖ
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/EKA
Socialdepartementet/SL
Kammarkollegiet
Socialstyrelsen